

DET SKAL DU VIDE OM

UDVIKLINGSHÆMNING OG MISBRUG

Det kan være særligt udfordrende at arbejde med mennesker med udviklingshæmning og et samtidigt misbrug af alkohol eller hårde stoffer.

Borgernes kognitive evner gør det vanskeligt for almindelige behandlingscentre at behandle misbruget, da mange af borgerne simpelthen ikke forstår hvad der bliver sagt, og ikke kan omsætte det, når de kommer hjem.

Vær opmærksom på kommunikation og krav

Det stiller krav til, hvordan du kommunikerer med borgerne – at du fx kun stiller et spørgsmål ad gangen og herefter venter på svar, og at du generelt forsøger at bryde informationer ned og gøre dem enkle at forstå.

Samtidig er det vigtigt, at borgeren ikke sættes i overkrav. Sørg derfor altid for kun at kræve så meget af personen, som vedkommende kan rumme pga. funktionsnedsættelsen.

Kræver man for meget af borgeren, kan det resultere i en følelse af nederlag eller utilstrækkelighed. Og da misbrug i forvejen er en strategi til at klare svære ting i livet, kan overkrav være med til at forstærke/fastholde misbruget.

Struktur, støttebehov og meningsfulde aktiviteter

Mostetoft, der er et dags- og døgntilbud for voksne med udviklingshandicap, synes at have knækket koden til at arbejde med den komplekse borgergruppe. I podcasten fortæller de, hvordan de tilrettelægger de deres pædagogiske indsats med fokus på struktur, støttebehov og meningsfulde aktiviteter.

En fast struktur og planlægning af dagen ned til mindste detalje, samt en kontinuerlig tilpasning af støttebehovet, kan betyde mindre kaos for borgeren og mindske mistrivsel. Dermed er der også plads til at arbejde med aktiviteter, som er meningsfulde for borgeren. Her er det vigtigt at finde frem til den enkeltes håb og drømme og omsætte dem til konkrete aktiviteter.

Det er vigtigt for os at lytte til Allans drømme og ønsker og hjælpe med at opnå dem, men samtidig vide, hvornår vi kræver for meget og sætter ham i overkrav.

Lene Thomassen, socialpædagog på dag- og døgntilbuddet Moseft, i Socialpædagogernes podcast

TRE FOKUSOMRÅDER

I FT. UDVIKLINGSHÆMNING OG MISBRUG

- ➔ **Struktur.** Faste rammer er alfa-omega for personer med udviklingshæmning. Strukturen gør at de føler sig trygge i de situationer, som de bliver sat i – og at man dermed i større grad undgår fx udadreagerende adfærd.
- ➔ **Støtte.** Borgerne skal føle sig trygge og have hjælp til at gå efter deres drømme og ønsker. Det i alt fra små hverdagsting til de store drømme for fremtiden.
- ➔ **Meningsfulde aktiviteter.** Personer med udviklingshæmning mangler ofte evnen til at mærke efter og reflektere sig frem til, hvad der er meningsfuldt for dem. Derfor er det vigtigt at fokusere på, hvad der er meningsfuldt for den enkelte borger.

MERE VIDEN

OG INSPIRATION

- ➔ Rapport fra Socialstyrelsen om prototype på en behandlingsindsats – [Udviklingshæmning og problematisk forbrug af rusmidler](#)
- ➔ Materialesamling fra Metodecentret målrettet pædagogisk personale, borgere og rusmiddelbehandlere – [Rusmidler og skadevirkning](#)
- ➔ Rapport fra Region Midtjylland om misbrugsbehandling i et pædagogisk perspektiv – [Udviklingshæmning og misbrug](#)

SPØRGSMÅL TIL FAGLIG REFLEKSION

OVER SOCIALPÆDAGOGERNES PODCAST 'UDVIKLINGSHÆMNING OG MISBRUG – HVAD ER DEN GODE INDSATS?'

KOM GODT I GANG

- ➔ Start med at lytte til Socialpædagogernes podcast 'Udviklingshæmning og misbrug – hvad er den gode indsats?' fra d. 10. november 2022.
- ➔ Find episoden dér, hvor du normalt lytter til podcasts, fx [Apple Podcasts](#), [Google Podcasts](#), [Podimo](#), [Spotify](#) eller en anden podcast app. Her søger du efter 'Socialpædagogerne' og vælger den rette episode. Du kan også finde episoden på Fagligt Fokus: www.sl.dk/podcast
- ➔ Hvis du har brug for det, så læs side 1, som giver et oprids af de vigtigste læringer fra episoden.
- ➔ Svar på følgende spørgsmål enten alene eller i samarbejde med dine kolleger.

REFLEKSIONSØVELSE

- ➔ Skriv ned: Hvilke pointer fra podcasten giver mening i din/jeres hverdag – og hvorfor?
- ➔ Find en konkret situation fra hverdagen, hvor du oplevede, at en borger reagerede og følte sig presset - enten pga. manglende struktur eller manglende forståelse for borgerens ønsker. Reflektér/diskutér:
 - ➔ Hvad gjorde du/I konkret i situationen?
 - ➔ Hvordan udviklede situationen sig?
- ➔ Ud fra det du/I nu ved: Hvordan kunne situationen så have været anderledes? Hvad kunne udfaldet fx have været, hvis:
 - ➔ du/I havde haft større fokus på struktur og støtte?
 - ➔ du/I havde lavet en plan i samarbejde med borgeren omkring personens hverdag?
- ➔ Diskutér: Hvorfor er det vigtigt at inddrage borgeren og dennes ønsker og interesser i planlægningen af de aktiviteter, som borgeren skal igennem?
 - ➔ Hvordan kan du/I involvere borgerne bedre i denne planlægning?
 - ➔ Hvordan sikrer man større struktur i jeres borgers hverdag end de har nu? Hvor kan man sætte ind og forbedre?
 - ➔ Og hvilke forhindringer kan du/I se, der ville være ift. større inddragelse og støtte til borgerne?
- ➔ Skriv ned: Hvilke 1-2 pointer fra podcast-episoden, kan du tage med dig ud i praksis lige nu og her?

